

S. Sayısı : 222

Türkiye Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı, Birleşmiş Milletler ve Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankası arasında, Akdeniz mıntakası memleketlerine bâzı teknik yardımlar teminine dair Anlaşmanın onanması hakkında kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/213)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71-2013, 6/2137

25 . 6 . 1951

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Türkiye Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı, Birleşmiş Milletler ve Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankası arasında, Akdeniz mıntakası memleketlerine bâzı teknik yardımlar teminine dair anlaşmanın onanması hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 4 . 6 . 1951 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısı ve gerekçesi ile ilişkileri bağılı olarak sunulmuştur.

Anlaşma gereğince, Hükümetimizle adı geçen teşkilâtlar tarafından müştereken ve tedviri derpiş olunan Yetiştirme Merkezi 1 Ekim 1951 tarihinde veya bu tarihlerde faaliyete geçeceğinden, gerekli hazırlıkların ikmali için, tasarının müstaceliyetle müzakere edilerek kanunlaştırılmasına müsaade buyrulmasını saygılarımla rica ederim.

Başbakan

A. Menderes

G E R E K Ç E

Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ve teşkilâta merbut ihtisas teşekkülleri, âza memleketlere teknik yardımlar yapmakta oldukları gibi, âza memleketler de birbirlerine bu nevi yardımlarda bulunmaktadırlar.

Bu cümleden olmak üzere Hükümetimizle, Birleşmiş Milletler Teşkilâtı, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı ve Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankası arasında Akdeniz mıntakası memleketlerine bâzı teknik yardımlar teminine dair imzalanan ilişik Anlaşma gereğince memleketimizde açılacak ve Hükümetimizle adı geçen teşkilâtlar tarafından birlikte tedvir edilecek bir yetiştirme merkezinde, memleketimiz de dâhil olmak üzere, Güney Avrupa, Kuzey Afrika ve Orta - Doğuyu çine alan Akdeniz mıntakası memleketlerinden gönderilecek uzmanlar, zirai kalkınma plânları ve bunlara müteferri projeler üzerinde üç ay müddetle kurs göreceklendir.

Söz konusu Anlaşma gerek ana dâvamız tarım mevzuunda vazife gören elemanlarımızın, salâhiyetli eğitimcilerden ders görerek ilmi ve tecrübi müktesebatlarını artırmalarını sağlaması gerek Birleşmiş Milletler Teşkilâtı âzası memleketler arasında mevcut iş birliğinde Türkiye'nin oynamakta olduğu faal rolün yeni bir örneğini teşkil etmesi bakımından memleketimiz için her hususta faydalı mütalâa olunarak Hükümetimizce imzalanmış ve onanmak üzere ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Geçici Komisyon Raporu

T. B. M. M.
Geçici Komisyon
Esas No. 1/213
Karar No. 2

26 . VI . 1951

Yüksek Başkanlığa

Yüksek Meclisin 25 . VI . 1951 tarihli Birleşiminde almış olduğu kararla teşekkül eden Geçici Komisyonumuza havale buyurulan Türkiye Hükümetiyle Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı, Birleşmiş Milletler ve Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankası arasında Akdeniz mintakası memleketlerine bâzı teknik yardım teminine dair Anlaşmanın onanması hakkındaki kanun tasarısı Dışişleri ve Tarım bakanlıklarının vazifelendirilmiş mümessilleri huzurunda müzakere edilmiştir.

Anlaşmanın esası; Birleşmiş Milletlerin faaliyet manzumesi içinde Akdeniz milletlerini şumulüne alarak tarım sahasında bir teknik yardım ve kalkınmayı sağlayacak ve merkezi Türkiye olan bir yetiştirme merkezinin kurulmasını istihdaf etmektedir.

Faaliyeti üç ay devam edecek olan yetiştirme merkezine Güney Avrupa, Kuzey Afrika, ve Orta Doğu memleketlerinin her birinden sekizer stajyer iştirak edebilecek, memleketimiz için tahdidî bir aded mevzuubahis olmayacaktır. Dış memleketlerden gelecek stajyerlerin yol paralarıyla ikamet masrafları kendi hükümetleri tarafından sağlanacaktır.

Bu anlaşma ile, büro memurlarıyla yurt içi etüdlerinin masraf karşılığı olarak Hükümeti-

mizin yükleneceği malî külfet 200 000 lira civarında olup bu da Marshall Yardımından libere edilen ve sarfı hakkında misyonla mutabakata varılan karşılıktan ödenecektir.

Komisyonumuz, zirai, iktisadi ve politik vecihleriyle hakikaten faydalı neticeler verebilecek olan bu Anlaşmanın tasdiki hakkındaki kanun tasarısını

Memleketimizden iştirak edecek stajyerlerin henüz tesbit edilmeyen aded ve gruplarının hüsnü intihabiyle bir an evvel tesbiti temennisini izhar ile Hükümetin teklifi gibi öncelik ve ivedilikle müzakeresini talebe ittifakla karar vermiştir.

Kamutayın yüce tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Geçici Ko.

Başkanı	Sözcü	Kâtip
Kayseri	Seyhan	Denizli
S. H. Ürgüblü	Dr. S. Barı	A. Çobanoğlu
Afyon K.	Afyon K.	Giresun
A. Veziroğlu	S. Torfıllı	A. N. Duyduk
İstanbul	İzmir	İzmir
C. Türkgeldi	V. Menteş	M. Aldemir
Konya	Manisa	Rize
M. A. Ülgen	S. Mihçioğlu	O. Kavrakoğlu

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı, Birleşmiş Milletler ve Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankası arasında, Akdeniz mintakası memleketlerine bâzı Teknik Yardımlar Teminine dair Anlaşmanın onanması hakkında Kanun tasarı

MADDE 1. — Türkiye Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı, Birleşmiş Milletler ve Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankası arasında, Akdeniz mintakası memleketlerine bâzı Teknik Yardımlar Teminine dair 14 Nisan 1951 tarihli Anlaşma onanmıştır.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>A. Menderes</i>	Başbakan Yardımcısı <i>S. Ağaoğlu</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı <i>R. Nasuhioğlu</i>
Millî Savunma Bakanı <i>H. Köymen</i>	İçişleri Bakanı <i>H. Özyörük</i>
Dışişleri Bakanı <i>F. Köprülü</i>	Maliye Bakanı <i>H. Polatkan</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>T. İleri</i>	Bayındırlık Bakanı <i>K. Zeytinoğlu</i>
Ekono. ve Tearet Bakanı <i>M. Ete</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Dr. E. H. Üstündağ</i>
G. ve Tekel Bakanı <i>R. S. Burçak</i>	Tarım Bakanı <i>N. Ökmen</i>
Ulaştırma Bakanı <i>S. Kurtbek</i>	Çalışma Bakanı <i>N. Özsan</i>
İşletmeler Bakanı <i>H. Gedik</i>	

TÜRKİYE HÜKÜMETİ İLE BİRLEŞMİŞ MİLLETLER GIDA VE TARIM TEŞKİLÂTI, BİRLEŞMİŞ MİLLETLER VE MİLLETLERARASI İMAR VE KALKINMA BANKASI ARASINDA, AKDENİZ MINTAKASI HÜKÜMETLERİNE BÂZİ TEKNİK YARDIMLAR TEMİNİNE DAİR ANLAŞMA

Türkiye Hükümeti (aşağıda «Hükümet» diye anılacaktır) ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı, Birleşmiş Milletler ve Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankası (aşağıda «Teşkilâtlar» diye anılacaktır), Akdeniz mintakası Hükümetlerine teknik yardım temin etmek arzusundadırlar.

Hükümet, tarım ve buna müteferri kalkınma projelerinin iktisadi kıymetini takdir ve geliştirme maksadiyle bir Yetiştirme Merkezi kurulmasını teminen, bütün Akdeniz mintakası memleketlerinin istifade edeceği bu kabîl bir merkeze elindeki kolaylıkları sağlamayı teklif etmiş ve,

Bunun için de Hükümet ve teşkilâtlar aşağıda imzaları bulunan ve usulü veçhile yetkili kılınmış temsilcileri vasıtasıyla işbu Anlaşmaya katılmışlardır.

Madde — 1

Temin edilecek Teknik yardım

a) Teşkilâtlar, bir tarım ve buna müteferri kalkınma projelerinin iktisadi kıymetini takdir ve geliştirme maksadiyle Yetiştirme Merkezini tedvir için, bir yardımcı müdür, ve bir tedris heyeti, tercümanlar ve lüzumlu teşhizat ile birlikte bir miktar tebyiz ve stenografi personeli sağlayacaktır. Yetiştirme Merkezi ev sahibi olarak hareket edecek olan Hükümetle teşriki mesai edilerek teşkilâtlandırılacak ve tedvir edilecektir. Merkez 1 Ekim 1951 tarihinde veya bu tarihlerde takriben üç aylık bir müddet için faaliyete geçecektir.

b) Merkezin mesaisi, konferanslar, münazaralar, zirai ve ziraate müteferri kalkınma projelerinin ihzari, tetkiki ve tatbik mevkiine konulması metotları üzerinde mahallinde çalışmalarını ihtiva edecektir. Tetkik edilecek mevzular: 1. Muayyen projelerin millî ekonomik şartlarla ve müstakbel kalkınmaya ait plânlarla olan münasebeti; 2. Kalkınma projelerinin muhtemel masrafları ve sağlanacak gelirler; 3. Kalkınma projelerinin hususi meseleleri ve muayyen tipleri; 4. Proje teşkilât ve idaresi; 5. Kalkınma projelerinin malî veçheleri ve 6. Bir kalkınma projesinin malî, idari ve teknik tahakkuk imkânlarının telhis ve takdimini ihtiva edecektir.

c) Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı bütün davet edenler adına, Güney Avrupa, Kuzey Afrika ve Orta Doğu hükümetlerine, merkeze stajyerler göndermeleri için resmî davetiyeler yolluyacaktır. Her memleket en fazla sekiz stajyer göndermek üzere davet olunacaktır. Bununla beraber ev sahibi memleket bu sayıyı aşabilir.

d) Merkezin katî tedrisat ve usulleri ilişik prospektüsün genel hatları dairesinde teşkilâtlar ve Hükümet tarafından müştereken tesbit edilecektir.

e) Merkezin faaliyeti hitama erince Teşkilâtlar, merkezin teşkilâtı ve faaliyeti hakkında bir raporun neşrini temin edeceklendir.

Madde — 2.

Teknik yardım temini bakımından Hükümetin işbirliği

a) Hükümet merkezin tedviri için gerekli konferansa ve büro mahallini ve maddi tertipleri temin edecektir.

b) Hükümet takriben 50 stajyerin Türkiye'de ikâmetini temin için gerekli tedbirleri alacaktır. Stajyerlerin ikamet masrafları kendi Hükümetleri tarafından sağlanacaktır.

c) Teşkilâtlarla tayin olunacak müdür yardımcısının yardımı ile fahri olarak vazife görecek bir merkez müdürü, bir zirai istatistikler öğretmeni, merkez idarecisi, iki mütercim, iki kâtip, iki daktilo, büro ve dersane teşhizatı Hükümet tarafından temin edilir, ve intihap olunan kalkınma projelerinin ziyaret edilmesi ve incelenmesi sağlanır.

d) Hükümet, Birleşmiş Milletlerin imtiyaz ve muafiyetleri hakkında anlaşma ahkâmı gereğince, merkez personeline imtiyaz ve muafiyetler bahşedecektir.

e) Hükümet, yetiştirme merkezi tarafından, gösteri olarak kullanılmak üzere Hükümet ve teşkilâtlar arasında mutabık kalınan bütün proje plânlarını ve izahnamelerini temin edecektir.

Madde — 3.

İdari ve malî vecibelerin müfredatı

- a) Teşkilâtlar projenin aşağıdaki masraflarını tasvip ederler :
- I - Teşkilâtların göndermiş oldukları personelin masrafları,
 - II - Bu personelin iâşe ve buldukları yerlerden merkeze gidiş ve merkezden dönüş masrafları,
 - III - Personelin sigorta ücretleri,
 - IV - Teşkilâtlarla mahallinde istihdam edilen personelinin maaş ve iâşe masrafları,
 - V - Her memleketin merkeze göndereceği en çok iki stajyerin geliş, gidiş yol masrafları.
- b) Masraflar bakımından Hükümetin vecibeleri şöyle olacaktır :
- i) Müdür, idareci, dört kâtip, daktilo ve Hükümetin tâyin ettiği stajyerlerin maaş, iâşe ve yol masrafları. Şu kadar ki, üçüncü madde a fıkrası 5 nci bendinin derpiş ettiği iki stajyerin yol masrafları teşkilâtlarla tesviye edilecektir;
 - ii) Türkiye dâhilinde tetkiklerde bulunacak olan merkez personelinin yol masrafları;
 - iii) Teşkilâtlarla birlikte mutabık kalınan diğer bilûmum mahallî nakdî masraflar;
 - iv) Yukarıda madde ikide mevzuubahis imtiyaz ve muafiyetler dışında kalan ve Hükümetçe tahsil edilmiş bulunan vergi, resim ve harçlar;
 - v) Mahallen teksir edilecek vesaik masrafları dâhil bilûmum mahallî hizmetler karşılığı;
 - vi) Gerekli büro temini, yazı ve hesap makineleri dâhil büro levazımatı, münasip konferans salonları ve bunlara müteferri levazımın temini, teşkilâtlarla mutabık kalınarak ihtiyaca göre tesbit edilecek ilâve hizmetler, tesisler, levazımat ve diğer ihtiyaçlar.

Yukarıdaki hususuatı tasdikan, Hükümet ve Teşkilâtlar işbu Anlaşmayı 1951 yılı Nisan ayının 14 nci günü Ankara'da İngilizce iki kopya olarak imzalamışlardır. İşbu Anlaşma Türkiye Büyük Millet Meclisinin tasdikını kazanmak şartıyla imza tarihinden itibaren muteberdir.

Gıda ve Tarım Teşkilâtı Birleşmiş
Milletler ve Milletlerarası İmar
ve Kalkınma Bankası Adına

Türkiye Hükümeti adına

.....
.....

KALKINMA PROJESİNİN İKTİSADİ KIYMETİNİ TAKDİR İÇİN YETİŞTİRME ENSTİTÜSÜ
TÜRKİYE İLE GIDA VE TARIM TEŞKİLÂTI, BİRLEŞMİŞ MİLLETLER VE MİLLETLER-
ARASI BANKA TARAFINDAN MÜŞTEREKEN İHDAS OLUNAN TARIM VE BUNA MÜTE-
FERRİ PROJELERİ TETKİK İÇİN AKDENİZ MERKEZİ
PROSPEKTÜS

İstifade edecek memleketler : Merkez, Batı Avrupa, Kuzey Afrika ve Orta Doğu'yu içine alan Akdeniz mıntakası memleketlerinin ihtiyaçlarını karşılamakla vazifelidir.

Mevzu : Yetiştirme Merkezi, tarım ve buna müteferri kalkınma projelerinin ihzarı ve iktisadi kıymetini takdir hususunda kabiliyet ve maharetlerini tekemmül ettirmeyi arzu edenlere hizmet etmek gayesini güdecektir. Yetiştirme, ziraate ait projelerle bir nehir yatağı, çiftlik ve mahallî nakliyat, sulama, sulamaya müşabih projelerle ilgili hidro - elektrik ve tarım mahsullerinin istihsal ve satışına ait projeler gibi ziraatle doğrudan doğruya ilgili müşterek kalkınma kaynakları etrafında temerküz edecektir. Yetiştirme, katılanları, bu kabîl kalkınma projelerinin daha iyi ihzarı ve kıymetlendirilmesi sahasında idari memurlar ve millî veya milletlerarası malî müesseselerin müstakbel mülâhaza ve fiiliyatı için memleketlerine müfit olmak üzere hazır-
hyacaktır.

Davet edenler : Merkez, ev sahibi memleket olan Türkiye ile Gıda ve Tarım Teşkilâtı, Birleşmiş Milletler Sekreterliği ve Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankası tarafından müştereken idare edilecektir. Her davet eden, eğitimcilerden bir kısmını temin edecektir. Ev sahibi Hükümet, fazla olarak, mahallî kolaylıkları temin edecek ve mahallî tedabiri olacaktır.

Katılma : Her memleket kendi memurlarından veya kalifiye şahıslardan, 8 den fazla olmamak üzere, az sayıda namzedi kurslara devam etmek için tesbite dâvet edilmiştir. Katılanlar, kalkınma program ve projelerinin iktisadi ve heleriyle iştigal eden veya idareciler, ziraatçiler, tarım mühendisleriyle diğer mühendisler, iktisatçılar, istatistikçiler ve öğretmenlerde dâhil olmak üzere bu kabil konularla meşgul olan öğretim personeli arasından seçilecektir. Muhtemel adayların tesbitinde, olgun ve tecrübeli yüksek memurlar olduğu kadar bâzımüstait gençler de olmak üzere, aranılan evsafi tamamen haiz bulunan erkek ve kadınlar nazarı itibara alınacaktır. Öğretim İngilizce yapılacaktır.

Katılanların masrafları : Memleketlerinden mektebe ve mektepten memleketlerine yapacakları seyahat masrafları hariç olmak üzere, her katılan başına isabet edecek yiyecek, hizmet, yatacak masrafları ile arızî masraflar tutarının ayda 300 Türk lirasını (40 sterlin kadar) tecavüz etmiyeceği tahmin olunmaktadır. Türk Hükümeti katılanlara büyük bir binada veya mektep misafirhanelerinde bilâ ücret yatacak yer temin edecektir.

Teşkilât : Merkezde çalışma, prensipler ve metotlar üzerinde tartışma ve konferanslar ile projelerin tatbikatına ait projeksiyonları ihtiva edecektir. Bundan başka seminerler, ferdî veya toplu tartışmalar ve projeleri yerinde tetkik için seyahatler yapılacaktır.

Yetişmenin hedefi : Yetiştirme; masrafların, kârların ve kalkınma projelerinin müstakbel malî tatik imkânının nasıl kıymetlendirilmesi ve bu kabîl kıymetlendirilmelerin millî veya milletlerarası merciler ve malî müesseselerce nazarı itibara alınması maksadiyle, nasıl telhis edilmesi gerektiği hususundaki tetkikleri karşılayacaktır. Bu; aşağıdaki hususların da nazarı itibara alınmasını ihtiva edecektir :

a) Hususi projelerin, müstakbel kalkınmaya ait millî ekonomik şartlar ve plânlara olan münasebeti. İlgili endüstriler ve projelerin bugünkü durumu ve teklif edilen geliştirme şekli; pazara nakliyatın bugünkü durumu ve mütesavver şekli, istihsal, zirai kredi kolaylıkları ve mektepler ve diğer topluluk hizmetleri kalkınmanın finansmanına mütedair millî plânlara.

b) Müstakbel masraflar ve kalkınma projelerinden elde edilen neticeler. Teknik plânların kıymetlendirilmesi, nihai projeler, inşa ve ameliye masraflarına ait tahminler ve teknik istihsal imkânları; çiftlik ve proje teşkilâtı ile proje gelirleri arasındaki münasebet, proje masrafları ve proje gelirleri; masraf ve gelirler bütçesi hulâsası.

c) Özel problemler ve Gelişme projelerinin muayyen tipleri. Sulama ve drenaj, sellerin

kontrolü, arazi açma, satış ve imal tesisleri, kombine edilmiş kaynakların gelişmesi, nakliyat ve münakalat, sağlık meseleleri, ziraat tekniği ile ilgili meseleler, mahsuller için müstakbel yerli ve yabancı pazarlar; âmmî gelirleri üzerine vasıtalı tesirleri.

d) Projelerin organizasyon ve idaresi, kanunî mercii teşkilatlanma şekli, salâhiyet ve vecibeler, Genel İdare, inşaatın kontrol ve muhasebesi, çiftçilerle veya diğer iş sahaları mensupları ile münasebetlerin tanzimi, yerleşecek olanların seçilme ve yetiştirilmesi, usta başılar, mekanis-yen veya makine operatörleri, kolonizasyon ve muhaceret işlerinin tanzimi.

e) Malî durumlar, yerleşenler, çiftçiler veya mal ve hizmetlerden istifade eden diğer kimseler tarafından yapılacak olan ödemelerin tanzimi; projelerden tahassül edecek doğrudan doğruya veya bilvasıta kazançlar; millî malî durum, tediye muvazenesi ve kabili tahvil olan ve olmıyan paraların kazanılması üzerindeki tesirler; yerli ve yabancı mal ve hizmetler ile, yine yerli ve beynelmî-lel finansmana olan talebin tesbiti, bir projenin finanse edilmesi meselesi ve bu sermayenin bulunma ve kullanılması;

f) Teknik, idari ve malî bakımlardan kabili tatbik olup olmadığı hususunda izahatı da ihtiva etmek üzere, bir gelişme projesinin hulâsa edilmesi;

Eğitim süresince, ktisadî gelişmenin umumi prensip ve problemleri, pratik bir gelişme problemi üzerinde hazırlık yapılırken ekonomik prensiplerle istatistikî metodların kullanılma tarzları husu-su da nazarı itibara alınacaktır.

Pratik sahadaki tatbikat - Merkeze katılan milletlerarası, pratik inkişaf problemleri ve projele-rine ait prensip ve metotları tatbik imkân ve fırsatı verilecektir.

Seçilmiş olan projelere ait informasyona ilâveten her katılan milletten kendi memleketinde bu maksat ile yapılmış ekonomik gelişmeye ait bir veya birkaç projeye mütedair kabil olduğu kadar tam bilginin merkezin emrine verilmesi beklenecekti.

Sertifika - Merkez çalışmalarını bitiren her katılana bir sertifika verilecektir.

Rapor - Merkezin çalışmalarının hitamını mütaakip, merkeze ve çalışmasına mütedair bir ra-por nesredilecektir.

Mütemmim malûmat - Merkeze ait plânların mütaakip inkişafından hükümetler haberdar kılı-nacaktır.

Müracaatlar - Merkeze ait müracaat ve muhaberât aşağıdaki adrese yapılmalıdır:

Dr. Mordecai Ezekiel, İktisat ve İstatistik Müdür Yardımcısı.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı, Roma, İtalya.